

צ'בזטי מזהר"ן

תנינא

דף מא:

עם

ביאור חברותא

ללימוד בעיון

תורה צד

אמר שהמתמיד בלימוד ספרו יהיה נעשה איש כשר באמת
ובעל מה גדול כי יש בה עמקות נוראה שאין בשום ספר
(ה"מ שמו שמה)

תורה אור
תורה צד
תהלים יב (ט) פְּבִיב רְשָׁעִים
יְתַהַלְכִין כְּרֶם וְלֹת לְבָנֵי
אָדָם:
תורה צד
שמות כי תשא ל (יב) כי
תשא את ראש בני ישראל
לפקודיהם ונתנו איש כפר
נפשו ליקוק בפקד אתם ולא
יהיה בהם נגף בפקד אתם:
תורה צד
שיר השירים ה (1) פתחתי
אני לדודי ודודי חסק עָבַר
נפשִי יצאה בדברו בקשתיהו
ולא מִקְצָתוּהוּ קְרָאתיו וְלֹא
עָנָה:

מא:

ליקומי

צג צד צה צו צז צח

מוהר"ן תנינא

ואלה מוסיף על הראשונים. מה שלקמתי מתוך

שיחותיו הקדושים [א]:

להיות רגיל מאד בהתבודדות לפרש שיחתו לפני השם יתברך ככל יום ויום. ואמר שאפילו כשאין יכולין לדבר כלל. אפי' כשמדברין רק דיבור אחד גם כן טוב מאוד^א. ואמר, שאפילו אם אינו יכול לדבר רק דיבור אחד, יהיה חזק בדעתו, וידבר אותו הדיבור כמה וכמה פעמים בלי שיעור וערך. ואפי' אם יבלה כמה וכמה ימים בדיבור זה לבד, גם זה טוב. ויהיה חזק ואמיץ וירבה לדבר אותו הדיבור פעמים אין מספר. עד שירחם עליו השם יתברך. ויפתח פיו ויוכל לפרש שיחתו :

ואמר שהדיבור יש לו כח גדול מאוד^ב. כי הלא יכולין ללוש על קנה שריפה שלא תוכל לירות. והבן. ואז כשידבר מזה. דיבר הרבה מהתבודדות. והארץ מאד בשיחה נפלאה בכמה מיני לשונות. והיזק אותנו וזירו אותנו מאד מאד בזה להתחזק להרבות בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו. ואמר, שרצונו שיחיה לנו כל היום כולו התבודדות. ולבלות כל היום על זה. אך לאו כל אדם יכול לקיים זאת. על כן בהכרח לצוות להם שיחיה להם על כל פנים איזה שעה התבודדות. כי גם זה טוב מאד. אבל מי שלבו חזק בה'. ורוצה לקבל עליו עול עבודתו ית' באמת, רצונו, שיחיה לו כל היום התבודדות. והזכיר אז מאמר חז"ל (ברכות כא) ולואי שיתפלל אדם כל היום כולו :

צו עוד שמעתי בשמו. לענין מעלת השיחה בינו לבין קונו. שאמר. שעל תפילות ותחינות ובקשות הסדורות מכבר. כבר יודעין מהם כל המחבלים והמקטריגים. והם אורכים על הדרכים של אלו התפילות מחמת שיודעים מהם מכבר. כמו למשל על הדרך הכבושה הידוע ומפורסם לכל. שם אורכים רוצחים וגולנים תמיד מחמת שיודעים מדרך זה כבר. אבל כשהולכין בנתיב ודרך חדש שאינו נודע עדיין. שם אינם יודעים לארוב שם כלל. כמו כן לענין הנ"ל. כי השיחה שמדבר האדם עצמו בינו לבין קונו. הוא דרך חדש ותפילה חדשה שהאדם אומר מלבו מחדש. על כן אין המקטריגים מצויים כל כך לארוב. ואעפ"כ הזהיר מאד גם על אמירת שאר תחינות ובקשות. כמבואר בדברינו כ"פ [ג]:

צה עוד אמר לענין התחזקות בהתבודדות ותחינות ובקשות. כי הדיבור יש לו כח גדול לעורר את האדם. אע"פ שנדמה להאדם שאין לו לב. אף על פי כן כשידבר הרבה דברי התעוררות ותחינות ובקשות וכיוצא. זהו בעצמו שמדבר. הוא כחי' התגלות התעוררות לבו ונפשו להשי"ת. בכחי' [ד] **נפשי יצאה בדברו**. שהדיבור בעצמו הוא התגלות הנפש והלב [ה]. ולפעמים על ידי שידבר הרבה אף על פי שיחיה בלא לב כלל,

צג שמעתי בשמו שאמר לענין המחלוקת שהיו הולקים עליו. כי ארו"ל (ברכות ו' ע"ב) **ברום זולות לבני אדם** [ז], אלו דברים העומדים ברומו של עולם, ובני אדם מולולין בהם. ומאי ניהו תפילה. ע"כ מחמת שכל עסקו תפילה. כי בענין תפילה היה מרבה לדבר עם אנשיו. והזהירם מאודי' להרבות בתפילה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו כמבואר בספריו הקדושים [ח].

ויותר מזה הרבה לדבר עמנו והיזק אותנו בהתחזקות בלי שיעור. להרבות בתפילה והתבודדות ע"כ בני אדם מולולין בו ומבוזין אותו והולקין עליו. כי כל עסקו הוא תפילה [ו] שהם דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מולולין בהם והבן :

צד שמעתי מפיו הק' שהיה כתוב אצלו תורה על ענין ראש השנה שצריכין לנסוע לצדיקים על ר"ה. והיה מבואר שם מענין שלשה ראשים שמתקבצין בראש השנה. כשזוכין אז להיות אצל הצדיק. כי הצדיק הוא כחי' **ראש**, כי הוא **ראש בני ישראל** [י]. ו**ראש השנה** הוא ג"כ כחי' **ראש** כי הוא **ראש** השנה [יא]. וכל אחד בא עם מוחו ודעתו להצדיק ומקשר דעתו ומוחו שבראשו. שזהו ג"כ כחי' **ראש**. להצדיק שהוא **ראש** בני ישראל **בראש** השנה. נמצא שנתקבצו שלשה ראשים יחד. והיה לו בזה תורה שלימה. ולא זכיתי לקבלה :

צה לענין התבודדות ושיחה בינו לבין קונו ואמירת תהלי' ותחינות^א ובקשות. טוב מאוד^ב כשזוכין לאומרם" בלב שלם באמת עד שזוכה^ג לבכות לפני השי" כבן הבוכה לפני אביו. אבל אמר שכשהאדם אומר תחינות ובקשות וחושב בלבו ומצפה שיבכה. זאת המחשבה אינה טובה. והיא מבבלת ג"כ את דעתו כי מחמת זה אינו יכול לומר הבקשות בלב שלם בשלימות. כי צריכין בשעת אמירת תחינות ובקשות להרחיק מעצמו כל מיני מחשבות היון שבועולם. רק לכוון דעתו אל הדיבורים שהוא מדבר לפני השם יתברך. כאשר ידבר איש אל רעהו [ב]. ואז ממילא בקל יתעורר לבו עד שיבא לבכיה גדולה באמת. אבל כשהושב ומצפה על זה שיבכה. אזי זה וזה אינו עולה בידו. כי האמירה בעצמה נתבלבלה על ידי זה כנ"ל. כי זה שחושב ומצפה שיבכה. הוא גם"כ כחי' מחשבה זרה שמבלבלת הכוונה. שאינו יכול לשמוע היטב מה שהוא מדבר עי"ו. כי העיקר לדבר הדיבור באמת לפני השי"ת בלי שום מחשבות אחרות כלל כנ"ל. ואם יזכה לבכיה באמת מה טוב. ואם לאו לאו. ולא יבלבל אמירתו בשביל זה כנ"ל :

צו עוד אמר לענין התבודדות שהי' דרכו ז"ל לזרו מאד בזה

^א צ"ע במה זכו לג שיחות אלה להצטרף בתקפא לספר ליקומי מוהר"ן יותר מכל השיחות שנדפסו בספר שיחות הר"ן ובפרט קיא שיחות ראשונות שם שכבר קראם מוהר"ג ליקומי מוהר"ן כשהדפיסם בסוף ספורי מעשיות דפ"ר, מה שלא זכו אפילו תרות מכת"י רבינו כיון שנמצאו אחרי הדפסת מוהר"ל תקפא. ואולי כי ידוע שהתורות שבספר לקומי מוהר"ן בשני החלקים הוגהו ע"י רבינו. וצ"ע אולי שיחות אלה זכו להגהה ואע"פ שאינם בדפ"ר.
^ב תהלים יב ט'
^ג מתרצו- מאד
^ד מתרצו- בתפילה
^ה בליקומי מוהר"ן תורה נב נד קח בח"א וכה תנינא כי מתורה צג תנינא לא נדפס עדיין אלא בתקפא. ובשיחות הר"ן שיחה סח כי בדפ"ר בשנת תקעו נדפסו בסוף ספורי מעשיות רק עד שיחה קטו. ושאר שיחות היו עדין בכת"י של חיי מוהר"ן, ועיין ליקומי עצות דפ"ר שנת תקעו כג אותיות בעניין ההתבודדות.
^ו עיין שיש"ק ח"ו סימן תט כל עניני היא התפלה (ובטעות צויין שם לתורה קא תנינא) ועיין ח"י"מ רכ כל עניני הוא ראש השנה ועי"ש תקעט את העניין שלי אינו ידוע שום אדם.
^ז * לשח"כ שמות יב' יב. [ועיין לעיל תורה קיא ובמדבר רבה יט כח ותקוני זוהר דף נ:]
^ח עיין תורה ה' תנינא את טו
^ט בתרלד- ותחינית

^א מתרלד- מאד
^ב מתרצו- לאמור
^ג גם בתרלד- שזוכה, ומתרלד- שיזכה
^ד עיין חיי מוהר"ן תלט שכך עיקר התפלה בפשיטות גמור כתינוק לפני אביו וכאיש אל רעהו. לעומת זה עיין תנא דבי אליהו רבה פ"ח שחוקיהו המלך נתחייב מיתה על שדיבר אל הקב"ה כחבר, עי"ש, כי צריך לדבר באימה וביראה וברתת ובויע.
^ה גם בתרלד- גם, ומתרלד- ג"כ
^ו מתרלד- מאד
^ז מתרצו- מאד
^ח עיין ספר השתפכות הנפש
^ט * שיר השירים ה'
^י עיין לעיל תורה לא קמא לשון מוהר"ג (להבין הענין עיין ערבי נחל ויקהל דרוש א' ועי"ש וישלח דרוש ב' בשם הבעש"ט עה"פ נפשי יצאה בדברו)

מאמר שלשה ראשים מתקבצים בראש השנה

מספחה"ק ליקוטי מוהר"ן תנינא

זמן ומקום אמירת התורה
לא ידוע

פתיחה

בראש השנה אצל הצדיק, מתקבצים שלשה ראשין, ראשו של הבא וראש השנה והראש בני ישראל.

שיחות

א"ה מבואר בדברי רבינו הקדוש אור האורות מוהר"ן זצ"ל בכמה מקומות בספרו הק' ליקוטי מוהר"ן ובשיחותיו הק' מענין התיקונים הנפלאים שנעשו ע"י שבאים אצל הצדיק האמת על ראש השנה, ובסימן ס"א במאמר חדי ר"ש מבואר שע"ז נמתקין כל הדינים וכו', ובסימן ר"א מבואר שזוכין ע"ז לקדושת וטהרת המחשבה וע"ז נמתקין הדינים כי כולוהו במחשבה איתברירו, ובלקות"נ סי' א' במאמר תקעו ממשלה מבואר מענין הצדיקים הגדולים שהם בבחי' מקומו של עולם והם יכולים לעשות ר"ה. ובמאמר תקעו אמונה סי' ה' מבואר הרבה מענין התקונים הנפלאים שנעשים ע"י קיבוץ התלמידים אצל הרבי האמיתי ועיקר זמן הקיבוץ הוא בר"ה, ובסי' מ' מי שידוע מא"י מבואר ג"כ שעיקר הקיבוץ הגדול אצל הצדיק הוא בר"ה ומי שזוכה להיות אצל צדיק אמיתי על ר"ה אזי בכל מקום שהאיש הזה מסתכל נעשה אותו האויר בבחי' אוירא דא"י, ועוד מבואר בכמה מאמרים בספריו ז"ל מענין קדושת ר"ה ותקיעות שופר וכלל קדושת חודש תשרי, ועיין בליקות"נ סי' צ"ד מבואר ג"כ מענין שצריכין לנסוע לצדיקים על ר"ה, אך ביותר דיבר הרבה פעמים בעל פה כמבואר קצת מזה בשיחותיו הק', ואמר בפירוש שכל ענינו ועסקו הוא ר"ה ואמר הראש השנה שלי עולה על הכל, והזהיר על כל המקורבים אליו שיהיו כולם אצלו על ר"ה איש לא יעדר כי כל ענין שלי הוא רק ר"ה וכו', ופעם אחת אמר אצלי העיקר הוא ר"ה וכו' גם אמר הר"ה שלי הוא חידוש גדול וכו' לא מביעית אתם כולכם בוודאי תלויים בר"ה שלי אלא אפילו כל העולם כולו תלוי בר"ה שלי. ובערב ר"ה האחרון מימי חייו הקדושים דיבר הרבה מאד מענין זה מגודל החיוב וההכרח להיות אצלו על ר"ה כל המקורבים אליו וענה ואמר בקול חזק מעומק הלב מה אומר לכם אין דבר גדול מזה (היינו להיות אצלו על ר"ה). ופעם אחת אמר שבר"ה הוא עושה ענינים ותיקונים (היינו גם לנפשות המקורבים אליו ובאים אצלו על ר"ה) מה שבכל השנה גם הוא איננו יכול לעשותם, והנה ממשמעות דבריו ובפרט מה שדיבר הרבה בענין זה בערב ר"ה האחרון כנ"ל הבינו התלמידים הק' ז"ל שרצונו חזק להתקבץ אליו על ר"ה כל המקורבים אליו גם לאחר הסתלקותו היינו להתפלל על קברו בערב ר"ה כמבואר בשו"ע שנוהגין לילך להתפלל על קברי צדיקים בערב ר"ה וגם בר"ה יתפללו כל הקיבוץ הק' שלו ביחד ובהתקשרות אליו ז"ל ולכל הצדיקים שבדור ושהם שוכני עפר וכמבואר במ"א וע"ז יהיו נעשים תיקונים נפלאים כמו בחיים חיותו ז"ל, וקימו וקיבלו תלמידיו ז"ל והסכימו לעשות כן בכל ר"ה, ובעז"ה שכבר זה יותר מששים שנה (והיום כבר יותר ממאתים ועשר שנה) אחר הסתלקותו ז"ל ואעפ"כ הדבר נוהג בין אנ"ש לדורות עולם כמפורסם וקצת מבואר בזה במ"א בביאור יותר. (הקדמת ירח האיטנים לטשערינער רב)

אמרי פנחס שער ד - שבת ומועדים אות (פח) - שמעתי מר' חיים מלמד מסטראסטינעץ שהיה מקורב מאוד לרבי"ז הנ"ל. ששמע מפיו בשם הרב, ראש השנה הוא הראש של השנה בסוד עולם שנה נפש. וכיון שהוא ראש צריך אדם להיות אצל ראש הדור. לכן המנהג לנסוע אל רבו על ר"ה. (חכם הרזים):

ליקוטי הלכות

אין

הקדמה

בענין להיות אצלו בראש השנה הרבה רבנו לדבר, ואמר² שהר"ה שלו עולה על הכל. ואמר³ שה' ית' נתן לו במתנה שהוא יודע מהו ר"ה. ומוהר"ן הביין שהכוונה גם אחרי הסתלקות רבנו וכן נהגו אנ"ש מאז עד היום לבד מהשנים שא"א היה לבוא.

א בסלו תשפ"ו ירושלים

² ושם אות תג - (א) אמר, הראש השנה שלי עולה על הכל. והיה פלא אצלי מאחר שהמקורבים שלי מאמינים לי, ולמה לא יזהרו כל האנשים המקורבים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר. כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שפר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו. לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד. "אכלו מעדנים ושתו ממתיקים כי חדות ה' היא מעזכם" (נחמיה ח), וזה נאמר על ראש השנה:

ושם אות תד - (ב) אחר אמר לפניו שהיה נחא לו יותר להיות אצלו על שבת תשובה ולא על ראש השנה, כי אין לו מקום לעמוד שם בבית המדרש, וגם אין לו אכסניא טובה לאכל וללון, ומחמת זה דעתו מבלבלת מאד ואינו יכול להתפלל בכונה, על-כן היה טוב לפניו יותר להיות אצלו בזמן אחר ולא בראש השנה. השיב לו רבנו וזכרוננו לברכה בזה הלשון, אם לאכל אם שלא לאכל, אם לישון אם שלא לישון, אם להתפלל אם שלא להתפלל (רצונו לומר שלא להתפלל בכונה פראוי), אך ורק שתהיו אצלי על ראש השנה יהיה אף

ראה תורה ריא/ו¹ שהכל הולך אחר הראש והכל מתברר בחכמה שהיא בראש, רבנו אמר בזה כמה ביאורים/ה², וכאן מבאר שמצטרפים ג' ראשים כדלהלן. אבל אנ"ש נסעו לאומן לר"ה במסירות נפש כיון שרבנו אמר שאין דבר גדול מזה ועוד דבורים כיו"ב.

קושיות

כשבאים לצדיק לא שואלים שאלות, אלא רק ביטול ורצון להכלל בו.

*

תורה צד

שמעתי מפיו הק' שהיה כתוב אצלו תורה על ענין ראש השנה שצריכין לנסוע לצדיקים על ר"ה.

והיה מבואר שם מענין שלשה ראשים שמתקבצין בראש השנה. כשזוכין אז להיות אצל הצדיק.

כי הצדיק הוא בחי' ראש, כי הוא ראש בני ישראל [1]. פשוטו של מקרא "כי תשא את ראש בני ישראל" דהיינו כשתספור את עם ישראל וכו'. ורבנו מכנה את הצדיק ראש בני ישראל/ו³. הוא הראש בית/ח⁴, הוא ראש מצד המקום, וע"י שבא לצדיק מעלה את מקומו לבחי' מקומו של עולם שהוא הצדיק (לק"ה/ו⁵) (כמבואר בתורה א' תנינא אות יד/ו⁶) שהצדיק שאוחזו בשרש נשמות ישראל נכלל בבחי' מקומו של עולם, וכל המקומות כלולים בו.

שיהיה. ואמר בלשון אשכנז בזה הלשון: "יא עסין ניט עסין, יא שלאפין ניט שלאפין, יא דאווינען ניט דאווינען, אבי דו זאלסט ביי מיר זיין אויף ראש השנה" (ובאמת כל דברים אלו הנ"ל הם רק דמיונות ופתימים של הבעל דבר, כי תודה לאל נראה בחוש שעל-פי הרב מתפללין יותר בכונה בכלל הקבוץ הקדוש על ראש השנה, ממה שהיה מתפלל בביתו):

חיי מוהר"ן אות תה – (ג) ענה ואמר הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבצאי אתם כלכם בודאי תלוין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי:

1 תורה ריא – מה שהעולם נוסעין על ראש השנה לצדיקים – פי עקר המתקת הדינין אינו אלא על ידי קדשת וטהרת המחשבות, כי שם שרשם. (כמ"ש) וכמוא בזה: כלל במחשבה אתבררו. ואי אפשר לבוא למחין זכים אלא על-ידי התקשרות לצדיקים, (כמובא בזה) וכמו שכתוב: ויקח משה את עצמות יוסף, משה הוא בחינת מוחין, ויוסף הוא בחינת צדיק, הינו שאין שלמות למחין אלא על-ידי התקשרות לצדיקים. וראש השנה הוא מקור הדינים של כל השנה, וצריך לטהר את מחשבתו כדי להמתיקם, ובשביל זה נוסעין לצדיקים, כדי לזכות לקדשת המחשבה:

2 כגון תורה סא אות ז' – וזהו בחינת מה שנוסעין על ראש השנה לצדיקים. כי ראש השנה הוא יומא דדינא של כל השנה, וכך אהד ואהד בא עם קדשותו וצמצומו אל הצדיק הדור, שהוא בחינת קדשי קדשים, בחינת אבן שתיה. בבחינת (שמואל-א ב): כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל, שהם הצדיקים, שעליהם נשתת העולם, ועל-ידי זה נמתקים כל הדינים, על-ידי בחינת אבן שתיה כנ"ל.

3 תורה ה' תנינא אות טו – ועקר זמן הקבוץ הוא בראש השנה, שהוא בחינת ראש, שאז הוא בחינת תקון המחין כנ"ל, והם מאירין ומחזקין זה את זה, דהינו כי גם בהרב עם התלמידים בשמתקבצים, יש כל בחינות החמשה חושים של המח.

¹ * להשיב שנות ל' יב. [ועיין לעיל תורה קא ובמדבר רבה יט כח ותקוני זוהר דף ג:]

1 במדבר רבה פרשה יט פסקא כח – "וישלח ישראל" כל דברי תורה צריכין זה לזה, שמה שזה נועל זה פותח. כאן נאמר "וישלח ישראל" ובמקום אחר תלה שלחות במשה שנא' (שם) "ואשלח מלאכים ממדבר קדמות" וכתוב "וישלח ישראל מלאכים אל מלך אדום" וכתוב "וישלח משה מלאכים מקדש נעברה", הכתובים האלו צריכין זה לזה, שמה הוא ישראל וישראל הן משה ללמדך שראש הדור כל הדור:

2 תקוני זוהר דף נ: ואורייתא אית לה רישא וגופא ולבא ופומא ואברין, כגונא דאית בישראל, דאינון רישין רישי עמא, ומנהון עיינין הדא הוא דכתיב והיה אם מעיני העדה, ואית מנהון לבא, דאינון לקבל שבעין סנהדרין ומשה ואהרן על גבייהו, דלא חסרין בעלמא כוותייהו.

3 ראה תורה סז תנינא

ט לק"ה שלוחין ד' יג – וזהו בחינת מה שנוסעין על ראש השנה לצדיקים, פי על ידי ההליכה והנטיעה שכל אהד הולך ונוסע ממקומו להצדיק – על ידי זה מעלה מקומו, לבחינת מקומו של עולם שהוא הצדיק, כמו שמבאר שם בבחינת (שמואל א' ב, ח): "וכסא כבוד יחלם" וכו'. וזהו בחינת מה שנוסעין והולכין על קברי צדיקים, בפרט קדם ראש השנה, כי במקום ששוכב הצדיק – הוא בחינת ארץ ישראל ושם הוא מקומו של עולם, פי שם מנוחת הצדיק בבחינת (ישעיה נז, ב): "יבא שלום ינחחו על משכבותם". ועקר מנוחת הצדיק היא בשמך ונכלל בבחינת 'כסא הכבוד', בחינת מקומו של עולם, ששם עקר המנוחה והנחלה כנ"ל, ועל פן שם במקום גניית הצדיק – זוכה כל אהד שירחמו עליו מלמעלה וידונו אותו לכף זכות על ידי בחינת מקומו של עולם וכו', וכנ"ל:

7 תורה א' תנינא יד – פי בשאדם יושב לדבר בחברו, זה בחינת ראש השנה, שהוא יומא דדינא, שהוא יושב ודן את חברו. וצריך לזהר מזה מאד, ולהסתכל על עצמו היטב אם הוא ראוי לזה לשפט את חברו, פי המשפט לאלקים הוא, כי רק הוא יתברך לבדו ראוי לשפט את האדם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פ"ב): אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו; ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חברו, כי אם השם יתברך, שהוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו (ב"ר ויצא פ' סח, הובא בפירש"י פרשת כי תשא), וכך אהד ואהד יש לו מקום אצלו יתברך, ועל פן הוא לבדו יתברך יכול לדון את האדם, פי הוא יתברך בעל הרחמים, ובודאי הוא מקים בנו: הוי דן את

וראש השנה הוא ג"כ בחי' ראש כי הוא ראש השנה [א*]י. דהיינו ראש מצד הזמן וכל אחד בא עם מוחו ודעתו להצדיק ומקשר דעתו ומוחו שבראשו. שזהו ג"כ בחי' ראש. מצד האדם.

להצדיק שהוא ראש בני ישראל בראש השנה. נמצא מתקבץ האדם וזמן והמקום, ראש האדם וראש השנה והראש בית. בחי' עולם שנה נפש (ספר היצירה פ"א בגרסת הנדפס, והקדמת הראב"ד לספר היצירה)י. ובפרט באומן שמצטרף עוד בחי' מקום ממש המסוגל לזה. וזוכים לתקן בחינות עולם שנה נפש שזה עיקר העבודהי. **נמצא שנתקבצו שלשה ראשים יחד.** נמצא שבקיבוץ של ראש השנה רבוי הבתים נעשה ע"י שכל אחד מאנ"ש הוא משולש, דהיינו שזה לא אנ"ש הרגילים, אלא כל אחד מחוזק פי שלש, והחוט המשלש לא במהרה ינתק (קהלת ד' יב)י.

כי כל אחד מצד שהוא אנוש ששולט בו הדמיון משך שנה שלימה הולך וסוטה מהיושר להיות מכוון אל האמת, על כן פעם בשנה מצד סגולת הזמן והמקום חוזר להכלל בצדיק המחובר היטב הדק היטב בבוא שהוא מקומו של עולם, ועי"ז חוזר להתיישר, ובכל שנה מתחיל מחדש ממש. נמצא שאין לו לעולם סטיה שהיא יותר ממשיך שנה.

כי בא עם מוחו לבטלו לצדיק, נמצא כשבא כבר אין לו ראש, אלא רק זמן ומקום, כי הוא כבר נכלל בצדיק, וכשיש רק מקום וזמן, אזי ע"י תשובה מבטלם, כי ע"י תשובה עולה למעלה מהזמן והמקום כמבואר בספר המדות תשובה ח"ב יום שאדם עושה תשובה הוא מעל הזמן.

ואומר מוהרנ"ת: והיה לו בזה תורה שלימה. ולא זכיתי לקבלה :

עד כאן ביאור חברותא לתורה צד תנינא

כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת (אבות פ"א). ... וְיָמֵי שְׁאוֹרְזוּ בְּבַחֲבֵינָת פְּסָא הַקְּבוֹד, בְּבַחֲבֵינָת שְׂרָשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת, הוּא גַם כֵּן בְּחֵינָת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּבַחֲבֵינָת (שמואל א ב'ח'): וְכִסָּא קְבוֹד יְנַחֵלָם, בִּי לְה' מִצִּוְיָי אֲרָץ וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תְּבַל, דְּהֵינּוּ עַל-יְדֵי בְּחֵינָת פְּסָא הַקְּבוֹד, שְׂרָשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת, עַל-יְדֵי-זָה הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּחֵינָת: וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תְּבַל; וְעַל כֵּן הוּא יָכוֹל לְעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּנִל:

^{א*} עיין תורה ה' תנינא אות טו

^{ב*} תורה ה' תנינא אות טו – וְעָקָר זְמַן הַקְּבוֹד הוּא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁהוּא בְּחֵינָת רֹאשׁ, שְׁאָז הוּא בְּחֵינָת תְּקוּן הַמְּחִיץ כְּנִל, וְהֵם מְאִירִין וּמְחַזְקִין זֶה אֶת זֶה, דְּהֵינּוּ בִּי גַם בְּהֶרֶב עִם הַתְּלַמִּידִים בְּשִׁמְתֵּקְבָצִים, יֵשׁ כָּל בְּחֵינָת הַחֲמִשָּׁה חוּשִׁים שֶׁל הַמֶּחֶה.

^{ג*} פִּירוּשׁ הַרְאב"ד לְסֵפֶר יִצִּירָה – הַקְּדָמָה – וְצִרִיךְ אַתָּה לְדַעַת כִּי כָל סֵפֶר יִצִּירָה יִתְפָּרֵשׁ עַל ג' דְּרָכִים. אֶחָד מֵהֶם בְּעוֹלָם, ב' בִּשְׁנָה, ג' בְּנֶפֶשׁ, וְסִימָנָם וְהֵרֵ סִינֵי עִש"ן כּוֹלוּ עוֹלָם שְׁנָה נֶפֶשׁ.

^{ד*} אַהֲבַת שְׁלֹם (לְרַבִּי מִנְחֵם מִגְּדַל מְקוּסוֹב) – פִּרְשֵׁת שֶׁלַח – וַיְדוּעַ שְׁעִיקָר הַעֲבוּדָה הִיא לְתַקֵּן שְׁלוֹשׁ בְּחֵינָת אֱלוֹ, הֵינּוּ עוֹלָם שְׁנָה נֶפֶשׁ (הַקְּדָמָה הַרְאב"ד לְסֵפֶר יִצִּירָה), וְהֵם מְקוֹם אָדָם וְזָמַן, כְּמוֹ שְׁאוֹמְרִים (תְּפִלַּת יוֹצֵר דְּשַׁחֲרִית) הַמְּלַךְ הַמְּרוֹמָם לְבָדוּ מֵאֵז, מֵאֵז הוּא רֹאשֵׁי תִיבוֹת מְקוֹם אָדָם זְמַן.

^{ה*} קְהֵלֶת פֶּרֶק ד' (יב) וְאֵם יִתְקַפּוּ הָאֲחָד הַשָּׁנִים יַעֲמְדוּ נִגְדוּ וְהַחֹט הַמְשַׁלֵּשׁ לֹא בְּמַהֲרָה יִנְתָּק:

מִצְדוֹת דוּד – וְהַחֹט הַמְשׁוֹלֵשׁ. חוֹט הַשׁוֹזֵר בְּשֶׁלֶשׁ כְּפוֹלוֹת לֹא בְּמַהֲרָה הוּא נִקְרַע וְלִמְשַׁל נֹאמֵר, וְרוֹצֵה לֹאמֵר אִם שֶׁלֶשׁ הֵם שְׁנֵשׁתָּפוּ יָחַד אֵין לְמַעֲלָה מֵהֶם:

